

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. XI. Probatnr autoritate Vniversitatis Parisiensis, ac Doctorum
Particularium illius, nec non Senatus Parisiensis, Papæ iudicium in causis
Fidei esse irreformabile.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

UT ECCLESIAE IBI TOTIVS FIDEI ARCEM, TOTIVS ET DISCIPLINÆ METROPOLIM; Eoq; convenitur à nobis libentius, quo in Praesulum Primatis sicut Praesules, si quando illis dolet, maxime à vulneribus Ecclesie justissimas querelas suas deponere par est. Adeone parum tuta est Religio nostra, ut totius fidei arcem hæresi disjici posse sentiamus? Adeone parum firma est Petra, super quam Christus ædificavit Ecclesiam suam, ut portæ Inferi prævalere possint adversus eam? Adeone inefficax Christi Oratio, ut Petri, pro quo rogavit, defectura sit fides in ejus successoribus? Sed Ecclesie Gallicanæ mens luculentius apparet in Epistolis anno 1653. in ultimo capite hujus libri referendis.

C A P U T X I.

Probatur autoritate Universitatis Parisiensis ac Doctorum Particularium illius, nec non Senatus Parisiensis, Papæ judicium in causis Fidei esse irreformabile.

I. **A**Nno 1387. tota Universitas Parisiensis in Consistorio apud Clementem, quem tanquam legitimum Pontificem sequebatur, per Magistrum Petrum de Alliaco infallibile Romani Pontificis judicium in Causis fidei esse professæ est his verbis in histor. Univerf. ad hunc annum relatis; Igitur pro vestris humilibus filiis Universitatis prædictæ, & pro nobis eorum Nunciis, qui suis in hac parte obsequimur mandatis, & documentis innimam, corde & ore unanimiter protestamur, quod quidquid hætenus in hac causa per eos actum est, & quidquid in ea nunc vel alias pro eis acturi, aut dicturi sumus, totum correctioni, & judicio Sedis Apostolicae & sedentis in ea Summi Pontificis humiliter submittimus; dicentes cum B. Hieronymo 24. quæst. I. Hæc est fides, Pater Beatissime quam in Catholica Ecclesia didicimus, in qua si minus peritè, aut minus cautè fortè aliquid positum est, EMENDARI PETIMVS A TE, QUI PETRI FIDEM ET SEDEM TENES. NON IGNORAMVS ENIM SED FIRMISSIMÈ TENEMVS, ET NVLLATENVS DVBITAMVS, QVOD SANCTA SEDES APOSTOLICA EST ILLA CATHEDRA PETRI, SVpra QVAM EO-

422 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
DEM HIERONYMO TESTE FVNDATA EST ECCLESIA, et
habetur eadem quaestione in cap. Quoniam vetus. Et sicut dicit Cyprianus 93.
dist. Qui Cathedram, DE QVA SEDE, IN PERSONA PETRI
APOSTOLI IN EA SEDENTIS DICTVM EST, PETRE RO-
GAVI PRO TE VT NON DEFICIAT FIDES TVA Luc. 22. Hæc
est igitur ad quam determinatio fidei, & approbatio veritatis Catholice, ac ha-
retica impietatis detestatio maxime pertinet.

2. Adeo erat veneranda illi Universitati sententia de infal-
libili iudicio Papæ, ut ante hunc annum nullus ejus Facultatis
Doctor ab ea recesserit, & postea, licet occasione schisma-
tis, aut aliorum dissidiorum ab ea nonnulli declinaverint,
nunquam tamen ab ipsis Universitatis incunabulis usque ad
postremas contentiones defuerint Doctores, qui eam seque-
rentur. De antiquis testatur generatim Andreas Duvalius
Academix Parisiensis alumnus, ac Theologiæ Professor, in
lib. De suprema Romani Pontificis in Ecclesiam potestate, anno 1614. in
lucem emissio, & à duobus aliis Doctoribus approbato, sen-
sisse illos privilegium in fide non errandi à Petro ad ejus
successores defluxisse, nec nisi à ducentis annis quemquam ab
ea sententia recessisse. Hæc sunt ejus verba; *Velint nolint Adver-
sarii, liquido constat veteres Ecclesie Gallicane Proceres hanc in summis Pon-
tificibus Petri successoribus infallibilitatem semper agnovisse, Christi, Domi-
ni Orationem in Petro non stetit, sed ad ejus successores certissime transisse,
EOSQUE, QUI HANC VERITATEM IMPUGNARE CONATI
SUNT, A DVCENTIS AVT CIRCITER ANNIS, QUIBUS IN
ECCLESIAM HORRENDA SCHISMATA IRRYERUNT, COE-
PISSE. QUæ Doctoris assertio exemplis est roboranda.*

3. Alcuinus S. Benedicti Monachus Caroli Magni Præcep-
tor, ei que, ut volunt Galli, fundandæ illius Universitatis
autor, hæc habet lib. 1. de Divin. offic. cap. 19. *Religionis
cultum sic Dominus instituit, ut in Beatissimo Petro principaliter collocaret, et-
que ab ipso quasi capite donata vellet in corpus omne manare. (Nota hæc
verba, in corpus omne, ne putes Alcuinum sensisse, à summo
Pontifice in alias Ecclesias seorsim acceptas, non autem in cor-
pus ipsum Ecclesie universalis, fidei veritatem, aliaque Di-
vina dona manare.) Unde constat ab universali Orbis communitate sepa-
ratos esse, sicut docet B. Pelagius, qui qualibet dissensione inter sacra Myste-
ria Apostolici Pontificis memoriam secundum consuetudinem non frequentant.*

4. Al-

4. Albertus Magnus S. Thomæ Magister, qui tanto Discipulorum concursu Parisiis docuit, ut, cum schola nimis esset angusta, in foro quod ab ejus nomine nuncupatur, legere coactus sit, ex verbis Christi ad Petrum; *Rogavi pro te, &c.* infert, Petri successores à fide, quantumvis illa impetatur, non defecturos. *Hoc argumentum* inquit, *efficax est pro Sede Petri, & successore ipsius, quod fides ejus non finaliter deficiat.* Obscuritatem aliquam paret vox illa, *finaliter*, ac fortè de perseverantia finali in fine aliquis eam interpretaretur; nisi constaret eam quidem interpretationem S. Petro posse accommodari, non autem successoribus ejus, quibus si non esset datum in determinandis fidei quæstionibus non errandi privilegium, multò minus affirmare liceret, promissam ipsis, ut privatis personis, finalem in fide perseverantiam, multò minus de Sede ipsa B. Petri, cujus etiam meminit (*Pro Sede Petri & successore ipsius*) posset illa vox, *finaliter*, accipi. Ea igitur vis est vocis illius; posset scilicet Romanum Pontificem in rebus ad fidem spectantibus, dum eas agit, ac discutit, aliquatenus fluctuare, quemadmodum Joanni XXII. contigit circa visionem Beatificam ante judicium universale; rebus tamen agitatæ & discussis non posse quidquam solemniter definire, ac toti Ecclesiæ credendum proponere, quod sit ab Orthodoxa fide alienum.

5. Sanctus Thomas Aquinas Universitatis Parisiensis Alumnus, ac in ea deinde celeberrimus Magister, non potuit ludentius supremum & infallibile summi Pontificis, in decidendis circa fidem dubiis judicium profiteri, quàm his verbis 2. 2. quæst. 1. art. 10. *Ad illius auctoritatem pertinet editio symboli, ad cujus auctoritatem pertinet DETERMINARE EA, QUÆ SUNT FIDEI, UT AB OMNIBUS INCONCVSSA FIDE TENEANTUR.* HOC AUTEM PERTINET AD AYTORITATEM SVMMI PONTIFICIS, ad quem majores & difficiliores Ecclesiæ quæstiones referuntur, ut dicitur in Decret. extra de Baptismo c. *Majores.* Unde & Dominus Luc. 22. *Petro dixit, quem summum Pontificem constituit, Ego pro te rogavi, Petre, ut non deficiat fides tua: & tu aliquando conversus confirma fratres tuos.* Quæ cavillatione locum istum obscurabit Launoius? Non hic ad Ecclesiæ Romanam, non hic ad Sedem Apostolicam, sed ad auctoritatem summi Pontificis pertinere dicitur *finaliter determinare ea, quæ sunt fidei, ut ab omnibus inconcussè teneantur.*

6. At fortasse, licet non exprimat, intelligit tamen S. Thomas casum, cum summus Pontifex in Concilio Oecumenico sedet, ac praesidet. Contra verò eam restrictionem expressis verbis rejicit S. ille Doctor de potentia quaest. 10. art. 4. ad 13. ubi postquam summo Pontifici, sicut & Concilio Oecumenico auctoritatem tribuit interpretandi Symbolum, subjungit; Sicut autem posterior Synodus potestatem habet interpretandi Symbolum à priore Synodo conditum, ac ponendi aliqua ad ejus explanationem, ut ex praedictis patet; ita etiam Romanus Pontifex hoc sua auctoritate potest, cujus auctoritate sola Synodus congregari potest, & à quo sententia Synodi confirmatur, & ad ipsum à Synodo appellatur. Qua omnia patent ex gestis Chalcedonensis Synodi. Objectionem de necessitate Concilii praecipue occupat his verbis; NEC EST NECESSARIUM, QUOD AD EIVS EXPOSITIONEM FACIENDAM UNIVERSALE CONCILIUM CONGREGETUR, cum quandoque id fieri prohibeant bellorum dissidia, sicut in septima Synodo legitur, quod Constantinus Augustus dixit, quod propter eminentia bella universaliter Episcopos congregare non potuit: sed tamen illi qui convenerunt, quadam dubia in fide exorta, sequentes sententiam Agathonis Papa determinaverunt. Scilicet quod in Christo sint duae voluntates & duae actiones, & similiter Patres in Chalcedonensi Synodo congregati secuti sunt sententiam Leonis Papa, qui determinavit Christum esse in duabus naturis post incarnationem.

7. Antiquos secuti sunt novi quamplures: Joannes à Ge-laia Doctoratus Lauream in Universitate Parisiensi assecutus, in 3. sentent. dist. 25. quaest. 4. quintam hanc ponit conclusionem; QUINTA CONCLUSIO EST ISTA. ROMANA SEDIS IUDICIUM IN HIS QUAE FIDEI SUNT, ET AD HUMANAM SALUTEM NECESSARIA, ERRARE NEQUIT; Quid probatur ex promissione salvatoris Nostri Luc. 22. qua verba allegat Bernardus scribens Innocentio Papa. Idem asserunt D. Cyrillus, & D. Chrysostomus, & D. Gregorius. Deinde illorum rejicit sententiam, qui infallibilitatem penes Ecclesiam universalem tantum, non autem penes Romanum Pontificem solitariae sumptum reponunt. Contra istam conclusionem arguitur. Doctores Catholici glossant illam auctoritatem Salvatoris de universali Ecclesia, & non de Sede Romana, ergo male assumitur talis auctoritas pro fundamento istarum conclusionum. Ad hanc replicam respondetur negando antecedens, imò necessarium est dicere, quod non intelligitur de universali Ecclesia. Nam subjungitur; Et tu aliquando conversus, &c.

Idcirco D. Cyrillus, & D. Chrysostomus, & D. Leo, & B. Agatho, & D. Bernardus, & Anselmus, & Albertus Magnus, & D. Thomas glossant præfatam auctoritatem de Ecclesia Romana, ut distinguitur ab aliis Ecclesiis.

8. Andreas Duvallius, ut supra diximus Doctor Sorbonicus, & in Academia Parisiensi Regius Theologiæ Professor de suprema Romani Pontificis in Ecclesiam potestate Tractatum emisit in lucem ann. 1614. eumque approbarunt G. J. Roger, & J. Roche Facultatis Theologiæ Parisiensis Doctores his inter alia verbis. *Furis ut fiat publici opera pretium duximus ad sanctissimi Domini nostri Papæ auctoritatem tuendam, nec non ad summam cum eodem Capite suo visibili Romano Pontifice unionem arctissimè retinendam, cui aliter schismaticorum mala mens malusq; animus malè & seditiosè consultum vellet.* 10. Kal. Febr. an. sal. 1614.

9. Joannes Puteanus Augustinianus Professor Regius in Academia Tolosana, qui Parisiis Theologiam didicerat, in 2. 2. S. Thomæ quæst. 1. art. 6. dubit. 2. conclusionem hanc secundam ponit; SOLIVS PONTIFICIS MAXIMI EST RES DE FIDE CATHOLICA DEFINIRE, ET EASDEM CERTO ET INDEBITANTER PROPONERE CREDENDAS, quam sacrae Scripturæ, Patrumque, atque aliorum Doctorum testimoniis probat. In solutione autem primæ objectionis infallibilitatem, quam habent Episcopi in Concilio universali, connexioni, quam habent cum summo Pontifice, adscribit, eamque Concilio, absente summo Pontifice, denegat. *Infallibilis ista assistentia Spiritus sancti non est aliunde repetenda, quam a promissione D. Petro facta. Unde propter connexionem quam supponimus dari inter Episcopos & Pontificem Maximum, in Concilio generali, statuendum est, Episcopos illic congregatos nullo modo errare posse in rebus de fide decidendis. SI TAMEN EVE-
RINT CONGREGATI TOTIVS ORBIS EPISCOPI ABSENTE PONTIFICE MAXIMO, ET EIVS LEGATIS, EPISCOPI
SVEVICIVNTVR ERRORIEVS.*

10. Leonardus Coquæus etiam Augustinianus in Universitate Parisiensi Doctor Theologus in Antimornæo tom. I. pag. 83. QUOMODO IGITVR, inquit, æGRE FERVNT (Hæretici) NOS ROMANVM PONTIFICEM CONCILIIIS SUPERIOREM ASSERERE? ET ROMANO PONTIFICI, ET CONCILIIIS OECVMENICIS IN SPIRITV SANCTO LEGI-

426 TRACTATVS DE LIBERTATIBVS,
TIME CONGREGATIS TANTVM DEFERIMVS, VT NEC II-
IVM, NEC ISTA, IN DEFINIENDIS, QVA AD FIDEM ET
MORES PERTINENT, AC REGIMEN ECCLESIAE SPECTANT,
ERRARE POSSE ASSERAMVS: NEC QUIDQVAM TOTI EC-
CLESIAE PROPONERE CREDENDVM, QVOD SITERRONEVM;
*ut hereticus aut temerarius ille sit nobis, qui vel Romani Pontificis, vel Oecum-
enicorum Conciliorum statuta ac definitionibus refragari audeat. Tomo au-
tem 2. pag. 237. Cum sedeat in Cathedra Petri, pro quo Dominus roga-
vit ut non deficeret fides ejus; & ut confirmaret fratres suos, non sine eum
ex illa Cathedra aliquem errorem loco fidei salutifera obtrudere fidelibus cre-
dendum.*

11. Hervæus Natalis Brito Ordinis Fratrum Prædicatorum
Generalis in tract. de potestate Papæ, quem refert, & se-
quitur S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus, ejusdem Or-
dinis, 3. part. summæ Theologiæ tit. 22. cap. 2. §. 3. probat
necessitatem unius capituli in Ecclesia ex necessitate conformi-
tatis in veritate fidei & morum hoc modo; *In tota universitate
Christiana debet esse conformitas de his, quæ pertinent ad veritatem fidei & bo-
nos mores circa necessaria ad salutem. Sed talis conformitas non potest salvari,
nisi in ordine ad unum Caput, seu unum Præsidentem, ad quem spectet sen-
tentiare quid credendum, & quid non credendum. Ergo, &c. An Christus
constituens summum Pontificem ad definiendas ejusmodi
controversias pro tota universitate Christiana, negavit quæ necessa-
ria erant, ut certa esset ejus definitio, circa necessaria ad salu-
tem?*

12. Infallibile iudicium Papæ in decidendis fidei contro-
versis probat Michael Mauclerus Parisinus Doctor Sorboni-
cus in libris de Monarchia Divina Ecclesiastica & seculari
Christiana Parisiis an. 1622. editis, & Gregorio XV. ac Lu-
dovico XIII. Regi Franciæ dicatis 2. part. lib. 4. capp. 4. §.
6. & 7. eamque communem esse in Scholis Theologorum
sententiam asserit dicto cap. 4. his verbis; *Hac illa communis sacra
sapientia Professorum, qua docetur in Scholis, assertio, disceptationum causa-
rumq; de fide cursorum, motumq; Romani Pontificis in Cathedra Petri sedentis
consopitum iudicio finire. Sic senserunt Doctores Gallicani aliquæ
schismatis, vel alterius dissidii occasione non exasperati.*

14. Ita ad autoritatem Joannis Gersonii ejusque sequa-
cium respondet Andreas Duvalius part. 2. quæst. 1. *Scio quidem*
in

in re Pontificia, Alliacensem, Gersonium, & Almainum non esse tantæ autoritatis, quia tempore schismatum floruerunt & scripserunt, duo priores, quando res se pro Pontificibus gerebant: postremus vero, nempe Almainus tempore Julii II. & Conciliabuli Tironensis, quo Gallia sub Ludovico XII. à Sede Apostolica defecerat, &c. Aliam affert responsionem quæst. 4. ad nonum. Joannes Gerson, inquit, Jacobus Almain & Joannes Major celebres scholæ Parisiensis Doctores cum nonnullis aliis privilegium infallibilitatis Pontifici denegarunt, sed illud ei concesserunt alii, quorum quidam multo sunt illis celebriores, ut D. Thomas 2. 2. quæst. 1. art. 10. Ad summum Pontificem pertinet ea, quæ sunt fidei definire, ut ab omnibus inconcusse à fide teneantur. Itemque D. Bonaventura singulare scholæ Parisiensis decus & ornamentum, & cujus doctrinam Gerson ad studentes in Collegio Navarra miris laudibus ad Colam usque extollit: Herveus Arvernensis, Henricus Gandavensis, & Joannes de Celais ambo Societatis Sorbonicæ: itemque Doctores illi, qui in Comitibus scholæ Generalibus errores Malefoni condemnarunt, his verbis; Ad sanctam apostolicam Sedem pertinet autoritate judiciali suprema circa ea, quæ sunt fidei definire. Quo fit ut iniquè Vigorius me tanquam scholæ Parisiensis desertorem, & veluti perduellem scriptis suis traducere & proscindere præsumat, præsertim cum, ut in Elencho contra Richerium apertè significavimus, nihil quidem à Facultate Parisiensi contra Pontificis infallibilitatem unquam sit definitum.

14. Ludovicus Bail in apparatu ad Concilia quæst. 43. & sequ. non solum juxta S. Thomæ, quam supra declaravimus mentem, sed & per ipsa ejus verba respondet ad quæstiones de judicio Papæ in quæstionibus Fidei. Hunc, aliosque nonnullos citamus; quia licet fortasse non tanti sint ponderis: tamen cum Galli sint, Galliæ mentem testantur.

15. Denique tamen Universitas Parisiensis non nihil ab antiqua doctrina recessit; sed certis gradibus ac ferè invita. Namque adhuc mense Maio 1663. quo tempore ortum fuerat dissidium inter Alexandrum Papam, & Regem Christianissimum, prodiit Decretum cum hoc titulo; *Declarationes sanctæ Facultatis factæ apud Regem Christianissimum super quibusdam propositionibus, quas nonnulli ipsi voluerunt adscribere. Quintus articulus erat iste; Doctrinam Facultatis non esse, quod summus Pontifex sit supra Concilium. Sextus; Non esse doctrinam, vel dogma Facultatis, quod summus Pontifex nullo accedente Ecclesie consensu sit infallibilis. Hic Facultas modo negativo respondet non esse doctrinam, &c.* Apertius deinde locuta est

H h h 2 in

428 TRACTATUS DE LIBERTATIBVS,
in censura librorum Jacobi Vernant anno 1664. & Amadzi
Guimenei anno 1665.

16. Nihilominus antiquum usum nondum immutavit, ne-
que mutare suadentibus obtemperandum duxit, de quo usu
Andreas Duvalius; *Laudabilis*, inquit, in *Academia Parisiensi* viget
consuetudo, qua *Baccalauri de questionibus Theologicis* solemniter responsi
protestationes pramittunt, se nolle quicquam contra *Decreta sancta* Matris *E-*
clesia, necnon *sancta Sedis Apostolica & Romana* asserere, aut defendere,
& si quid in *astu disputationis* adversus *ejusmodi Decreta*, illis exciderit, &
ignorantia, vel *immemoria*, vel *linguae precipitio* attribuendum velle.

17. *Autoritati Universitatis Parisiensis* adjungenda est, quam
illa tam frequenter imploravit, cuique ut primum ultrò,
ita deinde invita subjacuit, *Senatus Parisiensis* autoritas. Ille
igitur *Senatus ad Ludovicum XI.* per *Joannem Lozellier In-*
quisitionum Camerae Praesidem, *cujus oratio* refertur à *Petro*
Puteano inter *Tractatus de libertatibus Ecclesiae Galli-*
canæ, ita *Regem* alloquitur art. 20. „ *Protestatur Curia* *Vestrae*
„ *Majestati* se nullo modo propter quaecumque *inferius di-*
„ *cenda* velle *excellenti sanctitati*, *dignitati*, *honori*, &
„ *autoritati* nostri *sancti Patris Papae*, *sanctaeque Sedis Aposto-*
„ *licae* derogare: sed contra ei omnem *honorem*, *reveren-*
„ *tiam*, & *obedientiam*, quam omnes *boni fideles Catholi-*
„ *ci* *supremo Ecclesiae Pastori* praestare tenentur, sicut *ve-*
„ *ros filios Ecclesiae Matri sanctissimae* reddere, & exhibere:
„ *protestans* insuper si quid *dictum factumque* à se fuerit quod
„ *correctione* egeat, illud totum velle se omnino *Ecclesiae*
„ *sanctae Apostolicae & Romanae* *determinationi* submittere,
„ *quae errare non potest juxta Canonem.* A recta 24. quat. 1.

C A P U T X I I.

*Probat*ur *testimonio summorum Pontificum* in *questionibus*
Fidei Romani Pontificis *judicium esse certissimum.*

1. **S**I summorum Pontificum tanquam in propria causa lo-
quentium rejicienda esset autoritas, nec eorum Digni-
tatis, Sanctitatis, aut meriti habenda ratio, pari vel potiori
etiam